

**עפ"ג 29459/11/13 - אבראהים חסן (אסיר) נגד המערער בעפ"ג
29459-11-13, המשיב בעפ"ג 28370-11-13, המשיבה; המערער
בעפ"ג 28370-11-13, מדינת ישראל**

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

עפ"ג 29459-11-13 חסן(אסיר) נ' מדינת ישראל 6 מרץ 2014
עפ"ג 28370-11-13 מדינת ישראל נ' חסן(אסיר)

בפני הרכב השופטים:
כב' השופט יגאל גריל, ס. נשיא [אב"ד]
כב' השופט שמואל ברלינר
כב' השופטת ברכה בר-זיו
המערער בעפ"ג 29459-11-13 אבראהים חסן (אסיר) ת.ז. 039245089
המשיב בעפ"ג 28370-11-13 ע"י ב"כ עוה"ד טל אבריאל (סניגוריה ציבורית)
נגד המשיבה:
המערער בעפ"ג 28370-11-13 מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)
ע"י ב"כ עוה"ד גב' הרטמן

פסק דין

א. בפנינו שני ערעורים שהדיון בהם אוחד על גזר דינו של בית משפט השלום בחיפה (כב' השופט ז. פלאח) מיום 2.10.13 ב-ת.פ. 37494-06-13 לפיו נדון המערער, יליד 1983, ל-48 חודשי מאסר בפועל, 6 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של שלוש שנים, קנס בסך 20,000 ₪ או 10 חודשי מאסר תמורתו, ופיצוי המתלוננים במחצית סכום המרמה, דהיינו, חיוב המערער בתשלום פיצוי בסך 370,000 ₪.

ב. הנסיבות הצריכות לעניין הינן בתמצית אלה:

כנגד המערער ונאשם נוסף הוגש כתב אישום בו נאמר, כי עובר ליום 1.4.12 קשרו המערער והנאשם הנוסף קשר לצורך הקמת חברה בשם א. א. ע. ניו לייף חיים חדשים רציניים בע"מ, על מנת שזו תשמש עסק פקטיבי לצורך מרמה והפקת רווחים עבור הנאשמים.

המערער והנאשם הנוסף פנו לרואה חשבון ו/או לעורכת דין על מנת ליצור מסמכים רלוונטיים לחברה, רשמו את החברה הנ"ל אצל רשם החברות ולאחר מכן פתח נאשם מס' 2, בעצה אחת עם המערער, חשבון בנק על שם החברה (נאשמת מס' 3) בבנק, וכן נפתחו בהמשך תיק לחברה (הנאשמת מס' 3) הן במע"מ והן אצל פקיד

השומה בעכו.

ג. הנאשמים שיווקו את החברה לציבור כחברת השמה לשיבוץ עובדים לעבודה בגרמניה ובקנדה באמצעות פרסומים באינטרנט, באחד העיתונים, ועל גבי מוניות.

במהלך יולי 2012 אף שיווקו הנאשמים את החברה הנ"ל גם כחברה המספקת הלוואות חוץ בנקאיות לחיבי הוצאה לפועל ובנקים.

תמורת שירותי אספקת כוח אדם לחו"ל, ותמורת מתן הלוואות חוץ בנקאיות, גבו הנאשמים מאזרחים שפנו אליהם סכומי כסף הנעים בין 500 ועד 5,910 ₪ תוך הצגת מצגי שווא בנוגע לשליחתם לעבודה בחו"ל, או בנוגע למתן הלוואות חוץ בנקאיות ומציאת פתרונות לחיבי הוצל"פ תוך הקטנת חובם בהוצל"פ, כל זאת בשעה שהמערער והנאשם הנוסף ידעו כי אין באפשרותם או בכוונתם לשלוח את מי מן הפונים אליהם לעבודה בחו"ל, או ליתן פתרונות כלכליים לחייבים והלוואות חוץ בנקאיות, ומתוך כוונה להפסיק את פעילות החברה ולנתק קשר עם הלקוחות, וזאת בטרם יגלו הלקוחות את דבר המרמה.

ד. המערער והנאשם הנוסף העסיקו מספר עובדים שכירים שבהנחייתם היו בקשר עם הקורבנות והציגו בפניהם מצגי שווא. בדרך זו קיבלו המערער והנאשם הנוסף מאזרחים רבים בין אפריל 2012 ועד ספטמבר 2012 סך כולל של 759,710 ₪, מבלי שהתכוונו לספק את התמורה שהבטיחו לאזרחים עבור הכספים ששולמו להם.

ה. בתחילת ספטמבר 2012, לאחר שאזרחים רבים שרומו על ידי המערער והשותף הנוסף, שבו למשרד ודרשו את אשר הובטח להם, סגרו המערער והנאשם הנוסף את המשרד וניתקו כל קשר עם הלקוחות.

ו. עוד נטען בכתב האישום, שעל הסכום הנ"ל של 759,710 ₪, שקיבלו המערער והנאשם הנוסף במרמה מאזרחים רבים, בין החודשים אפריל - ספטמבר 2012, לא דיווחו המערער והנאשם הנוסף לרשויות המס ופעלו במרמה ובתחבולה תוך שימוש בחשבוניות כוזבות ומתוך כוונה להתחמק מתשלום מס כדין.

עד כאן החלק הכללי של כתב האישום.

ז. באישום הראשון נטען, כי המערער והנאשם הנוסף פתחו ביום 1.4.2012 משרד ברח' הרצל 46 בנהריה, שם קיבלו לקוחות שפנו אליהם בעקבות הפרסומים. המערער והנאשם הנוסף הציגו מצג שווא בפני המתלוננים, בין בעצמם ובין באמצעות עובדים שכירים בהנחייתם, לפיו הם ישובצו בהתאם למקצועם לעבודה בגרמניה, או בקנדה, לפי העדפתם, תוך שהם מתחייבים לספק תנאי מחיה וכלכלה מלאים, לרבות טיסות לחופשות בארץ, וכן משכורת של \$5,000-\$7,300, בהתאם למקצוע ולתעודות

ההכשרה, ככל שישנן. כל זאת שהמערער והנאשם הנוסף יודעים שאין באפשרותם ואף אין בכוונתם לשלוח את המתלוננים לעבודה בחו"ל.

תמורת שירות זה נדרש כל אחד מן המתלוננים לשלם סכום כספי בין 500 - 5,910 ₪.

המערער והנאשם הנוסף קיבלו לידיהם, במרמה, בין התאריכים 4.4.2012 - 6.9.2012 סך של 702,151 ₪ מן המתלוננים בידעם שאין באפשרותם ואין בכוונתם לשלוח את המתלוננים לחו"ל והכל בנסיבות חמורות המתבטאות בריבי הקורבנות, בריבוי עבירות המרמה, שיטתיותן, והיקפן.

לאישום הראשון מצורף פירוט של המתלוננים והסכום שכל אחד מהם שילם, תאריך התשלום, ואופן התשלום.

ח. נטען באישום הראשון שבמעשיהם אלה קשרו המערער והנאשם הנוסף קשר להונות את המתלוננים ולקבל מידיהם במרמה סכומי כסף, ואף קיבלו במרמה מן המתלוננים 702,151 ₪ בנסיבות חמורות המתבטאות בריבי הקורבנות, בריבוי עבירות המרמה, שיטתיותן, והיקפן.

באישום הראשון מייחסת המשיבה למערער ולנאשם הנוסף עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) של חוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**"), וכן קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 סיפא + 29 של החוק (ריבוי עבירות).

ט. באישום השני נטען, כי ביולי 2012 פרסמו המערער והנאשם הנוסף את החברה בפרסומים גם כחברה המספקת הלוואות חוץ בנקאיות לחייבי הוצאה לפועל ובנקים. על יסוד פרסומים אלה הגיעו אזרחים בעלי חובות כספיים לצורך טיפול בחובותיהם וקבלת הלוואות חוץ בנקאיות מן המערער ומן הנאשם הנוסף, שהציגו בפני החייבים מצג שווא, בין בעצמם, ובין באמצעות שכירים שעבדו בחברה בהנחייתם, לפיו הם ידאגו להקטנת חובם בהוצאה לפועל, ויעניקו להם הלוואות בריבית נוחה, למרות שלא היה ביכולתם, ואף לא בכוונתם של המערער והנאשם הנוסף לעשות כן.

בתמורה ביקשו המתלונן והנאשם הנוסף מכל אחד מן החייבים סכום כספי שבין 250 ₪ ל-6,000 ₪. באופן זה קיבלו המערער והנאשם הנוסף בין 17.7.2012 - 13.8.2012 סך של 44,362 ₪ מן החייבים בידעם שאין באפשרותם ואין בכוונתם להקטין ולהסדיר את חובותיהם של החייבים, או להעניק להם הלוואות חוץ בנקאיות, וכל זאת בנסיבות מחמירות המתבטאות בריבוי הקורבנות, ריבוי עבירות המרמה, שיטתיותן, והיקפן.

לאישום השני מצורף פירוט של שמות הלקוחות, תאריכי התשלום, סכומי התשלום, ואופן התשלום.

י. המשיבה טוענת באישום השני, כי המערער והנאשם הנוסף קשרו קשר להונות את החייבים ולקבל

מידיהם במרמה סכומי כסף ואף קיבלו במירמה מן החייבים סך של 57,558 ₪ בנסיבות מחמירות המתבטאות בריבוי הקורבנות, ריבוי עבירות המירמה, שיטתיותן והיקפן.

המשיבה ייחסה למערער ולנאשם הנוסף באישום השני עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499 (א) (1) של החוק, וכן קבלת דבר במירמה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 415 סיפא + 29 של החוק (ריבוי עבירות).

י"א. באישום השלישי נטען, כי הנאשם הנוסף היה בעל השליטה בנאשמת מס' 3 (חברת א. א. ע. ניו לייף-חיים חדשים רציניים בע"מ), והמערער ניהל את החברה ושימש כמנהלה הפעיל יחד עם הנאשם הנוסף.

החברה, באמצעות המערער והנאשם הנוסף, היתה חייבת בניהול פנקסי חשבונות בהתאם להוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות), התשל"ג - 1973, בשילוב תקנות מס ערך מוסף (ניהול פנקסי חשבונות), התשל"ו-1976.

לנאשם הנוסף ולמערער נבעו הכנסות כמתואר באישום הראשון והשני בין התאריכים 4.4.12 - 6.9.12 בסך של לא פחות מ-759,710 ₪ במזומן.

נטען על ידי המשיבה, שהנאשם הנוסף והמערער פעלו במזיד ובכוונה להתחמק ממס באופן הבא:

1. ביום 7.5.12 וביום 8.8.12 הגישה החברה באמצעות הנאשם הנוסף ובהוראת המערער דו"חות תקופתיים כוזבים שלפיהם הם קיבלו מן המתלוננים והחייבים לאפריל ויוני 2012 סך של 114,372 ₪.

2. ביום 30.6.12 הודיעה החברה באמצעות הנאשם הנוסף, ובעצה אחת עם המערער, על הפסקת פעילות בעוד שבפועל הם המשיכו לפעול ולקבל כספים עד 6.9.12.

3. הנאשם הנוסף והמערער ניהלו שתי מערכות לרישום הכנסותיהם, מערכת ממוחשבת עם רישום חלקי בספרי החשבונות ובדו"חות, ומערכת ידנית שהושמטה כולה מספרי החשבונות ומן הדו"חות שהוגשו.

לטענת המשיבה במעשיהם אלה הכינו או קיימו המערער והנאשם הנוסף, פנקסי חשבונות כוזבים או שזיפו או הרשו לזייף פנקסי חשבונות או רשומות וכן השתמשו במירמה, עורמה או תחבולה בכוונה להתחמק מתשלום מס כדין.

המשיבה מייחסת למערער ולנאשם הנוסף באישום השלישי עבירה של קיום פנקסי חשבונות כוזבים לפי סעיף 220 (4) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961, (להלן: "פקודת מס הכנסה"), וכן שימוש במירמה עורמה ותחבולה לפי סעיף 220 (5) לפקודת מס הכנסה.

י"ב. בישיבת בית משפט קמא מיום 16.9.2013 הודה המערער, באמצעות סניגורו, בעובדות כתב האישום, והורשע בהתאם.

בישיבת הטיעונים לעונש, שהתקיימה בפני בית משפט קמא ביום 1.10.13, עמדה ב"כ המשיבה על כך שהמערער והנאשם הנוסף קיימו מערך של ממש לצורך הצגת התרמית: פתיחת חברה, שכירת משרדים, אנשים ופרסומות, לצורך הצגת מצג שווא ולהפיל קורבנות תמימים בהיקף אדיר, שכלל אנשים נזקקים, דהיינו, מובטלים הזקוקים לעבודה, ואנשים עם בעיות של הוצאה לפועל, שדווקא מהם בחרו המערער והנאשם הנוסף לגזול כספים.

מדובר איפוא בעבירות הפוגעות בציבור ובנוסף להיקף, משך המעשים, התחכום והשיטתיות, יש גם לתת את הדעת על סוג האנשים שנבחרו לצורך תרמית זו. מדובר ב- 461 קורבנות ובסכום של ₪ 702,000 באישום הראשון ו- 44,000 שקל באישום השני וסכום עתק באישום השלישי, והכספים עד היום טרם הוחזרו לקורבנות, והמחדלים כלפי אוצר המדינה לא הוסרו.

י"ג. לדעת ב"כ המשיבה רף הענישה חייב להיות גבוה והעובדה שעברו של המערער איננו מכביד, אינה אמורה להיות בעלת משקל ממשי בהיקף כזה של עבירות. יש ליתן משקל מכריע לאינטרס הציבורי ולשיקול הגמול וכן ביקשה ב"כ המשיבה שהפיצוי יהיה בגובה הסכום שנגזל.

י"ד. הסיגור מצידו עמד בטיעונו על כך שהמערער כבן 30 ולחובתו הרשעה אחת יחסית קלה מלפני 8 שנים כך שאין המדובר בעבריון שיטתי. בגיל זה עדיין יש לשיקולי השיקום משקל רב. אכן, מדובר בפרשה רבת עבירות ורבת נפגעים אבל יש לראותה כפרשה אחת שהמערער נגרר לתוכה.

המערער איננו בעל החברה (אלא הנאשם הנוסף), והוא לא הכניס בפועל את הכסף לכיסו. הסיגור גם ציין שמשפחתו של המערער היא משפחה נורמטיבית ואיש מבני המשפחה לא הסתבך עם החוק.

ט"ו. הסיגור עמד על כך שחומרת העבירות של הנאשם הנוסף גדולה מזו של המערער, ובמיוחד במה שנוגע לאישום השלישי שעניינו עבירות לפי פקודת מס הכנסה. הסיגור היפנה במסגרת טיעונו לפסיקה רלוונטית אותה הביא בטיעונו בפני בית משפט קמא, וכן הדגיש כי המערער הודה בתוך זמן קצר ללא ניהול משפט, דבר שהביא לחסכון ניכר בשים לב לכמות המסמכים הרבה מאד שבתיק זה.

לטעמו של הסיגור יש ללכת לקראת נאשם כשזה מגלה אחריות, מביע חרטה, חוסך זמן וטרחה מן העדים,

וחוסך את זמנם של הפרקליטות ובית המשפט. לכן, עתר הסניגור למידתיות בענישה כשלדעתו, המקסימום שיש להטיל בתיק זה הינו שנתיים מאסר.

ט"ז. המערער אמר לבית משפט קמא כי הוא אכן עשה טעות גדולה ומבין את הטעות, מתחרט עליה, ולא יחזור על המעשים וכן ציין כי זהו מעצרו הראשון.

אביו של המערער ביקש להתחשב במערער בציינו כי אמנם הבן טעה אך יש לו לב טוב, ולטעמו "מסביבו עבדו עליו".

י"ז. בגזר הדין שניתן ביום 2.10.13 עמד בית משפט קמא על כך שהמערער והנאשם הנוסף, קיבלו במירמה מאות אלפי שקלים ממאות קורבנותיהם, תוך שהציגו בפניהם מצגי שווא אודות הבטחת עבודות בחו"ל והטבת מצבם הכספי. המערער והנאשם הנוסף פנו לאוכלוסיית יעד שחלקה היה חלש ונזקק כלכלית, וחלקה האחר האמין להזדמנות לעבודה בחו"ל.

המערער והנאשם הנוסף ניצלו את חולשת קורבנותיהם לקבלת כספים במירמה.

המערער פגע באמון שרוחש הציבור למדיה התקשורתית כשהשתמש באותה מדיה לצורך פרסומיו השקריים וקיבל אגב כך כספים במירמה מאזרחים תמימים. כמו כן פגע המערער בכספי הציבור כשמידת הפגיעה היא בינונית.

לגבי האישום השלישי ציין בית משפט קמא כי המערער פגע בפעילות המשקית התקינה כשנמנע מלשלם את המיסוי הנכון בגין הכנסותיו ופגע ביחסי האמון שבין האזרח לרשויות המס, ומידת הפגיעה היא בינונית.

י"ח. בית משפט קמא סבור כי מתחם הענישה ההולם את מעשי המערער בגין האישומים הראשון והשני נע בין שנתיים ועד 5 שנות מאסר בפועל, ובאשר לאישום השלישי אימץ בית משפט קמא את מתחם הענישה שהציעה ב"כ המשיבה, דהיינו, בין 7 חודשים ועד 24 חודשי מאסר בפועל.

י"ט. בית משפט קמא הביא בחשבון את הודאתו המיידית של המערער ואת החסכון המשמעותי בזמן שיפוטי ובזמן היקר של קורבנותיו שהופעתם בבית המשפט נחסכה ויש לזכור כי מדובר ב-213 עדי תביעה, ומשפטו של המערער אילו התנהל היה נמשך על פני עשרות ישיבות.

כמו כן הביא בית משפט קמא בחשבון את עברו הלא מכביד של המערער הכולל הרשעה אחת משנת 2006 בגין עבירות גניבה מרכב, וגניבה, שבגינה נדון למאסר מותנה וקנס.

בית משפט קמא גם הביא בחשבון את החרטה שהביע המערער ואת הבטחתו שמעשים כאלה לא יישנו, וכן את חלקו בביצוע העבירה, ואת פסיקת בתי המשפט השונים.

כ. בית משפט קמא החליט להטיל על המערער מאסר שיגלם את העונש הראוי בגין שלושת האישומים יחדיו. באשר לפיצוי, החליט בית משפט קמא לחייב את המערער בתשלום פיצוי לכל המתלוננים בשיעור מחצית מן הסכום שנלקח מכל אחד מהם, ובנוסף לכך להטיל קנס, במיוחד נוכח האישום השלישי שהוא כלכלי במהותו, אך תוך התחשבות בכך שהמערער חייב לרצות מאסר ארוך בפועל.

על יסוד כל אלה הטיל בית משפט קמא על המערער 4 שנות מאסר בפועל (החל מיום מעצרו: 2.6.13), 6 חודשי מאסר על תנאי, קנס בסך ₪ 20,000 או 10 חודשי מאסר תמורתם, ופיצוי כל המתלוננים ששמותיהם מפורטים באישום הראשון ובאישום השני בשיעור של מחצית סכום המירמה והתשלום יבוצע לא יאוחר מיום 1.1.14.

כל אחד מן הצדדים מיאן להשלים עם גזר דינו של בית משפט קמא.

כ"א. המדינה טוענת בערעורה (ע.פ. 28370-11-13), כי שגה בית משפט קמא בהטילו על המערער עונש מאסר בפועל הנמוך משמעותית מרף הענישה הנהוג במקרים כגון אלה, וכן שגה בית משפט קמא משהטיל עונש מאסר כולל בגין שלושת האישומים, זאת מכיוון שמדובר בשלושה אישומים נפרדים המתארים פרשת עוקץ גדולה בהיקפה במסגרתה ביצע המערער מעשי מרמה כלפי 461 מתלוננים שונים, חלקם עתירי קשיים כלכליים שנפלו קורבן למסכת הכזבים והשקרים שהציג בפניהם המערער, ומדובר בהתנהלות שיטתית כשהמערער והנאשם הנוסף בנו מערך שלם שנועד להציג לקורבנותיו התמימים מצג שווא ולהפילם ברשת.

לצורך זה הקים המערער, ביחד עם הנאשם האחר, חברה פיקטיבית ובכלל זה פתחו חשבון בנק לחברה שאותה רשמו כעוסק במע"מ וכן פירסמו את החברה בעיתונות, באינטרנט ועל גבי מוניות.

כ"ב. ב"כ המדינה ציינה בערעורה כי המערער רימה את המתלוננים ונטל את כספם תוך שהוא מתיימר להציג בפניהם חזות מקצועית ורצינית כדי לעורר את אמונם, וכך קיבל לידי ביחד עם הנאשם האחר במירמה 759,710 ₪ מבלי שהשניים התכוונו לספק את התמורה שהבטיחו לאזרחים רבים עבור הכספים ששולמו להם, והכל בנסיבות מחמירות.

כ"ג. לטענת המדינה לא העניק בית משפט קמא את המשקל הראוי לנתונים ולשיקולים אלה בעת גזירת עונשו של המערער. נסיבות אלה מחייבות, לדעת ב"כ המדינה, החמרה בענישה על מנת למגר תופעות מסוג זה, וזאת במיוחד בשים לב לתכנון, לקבלת כספים רבים במירמה, והתחמקות מתשלומי המס. עוד מוסיפה ב"כ המדינה בערעורה שלחובתו של המערער הרשעה קודמת מיום 5.6.06 בגין עבירת גניבה

וגניבה מרכב.

כ"ד. המדינה מצביעה בערעורה על עיקרון ההלימה שבסעיף 40 ב' של חוק העונשין (תיקון 113), ומדגישה שתחילה יש לקבוע את מתחם העונש ההולם בנסיבות המקרה, ולצורך זה על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העברה, מידת הפגיעה בערך החברתי, מדיניות הענישה הנוהגת, והנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

כ"ה. כמו כן מפנה ב"כ המדינה לסעיף 40 יג' (ב) של חוק העונשין, שם נקבע שאם הורשע נאשם במספר עבירות המהוות כמה אירועים ייקבע מתחם עונש הולם לכל אירוע בנפרד, ולאחר מכן, יגזור בית המשפט עונש אחד לכל האירועים, או עונש נפרד לכל אירוע, ויקבע את מידת החפיפה בין העונשים או הצטברותם.

כ"ו. לדעת המדינה שגה בית משפט קמא כשבחר להשית על המערער עונש כולל לכלל האישומים והעבירות, ומכל מקום, עונש מאסר בן 4 שנים בלבד אינו מבטא את סלידת החברה ממעשיו החמורים של המערער. ב"כ המדינה עותרת להטיל על המערער עונש מאסר ברף הגבוה של המתחמים שהוצעו (במצטבר), וכן להחמיר בגובה הפיצוי והקנס.

כ"ז. בערעור שהגיש המערער (עפ"ג 29459-11-13) נטען, כי המערער הודה מבלי לנהל הוכחות בתיק וללא בקשות מקדמיות, תוך חסכון בזמן, משאבים, וטרחה, כשמדובר בתיק שבו 213 עדי תביעה וחומר החקירה המשתרע על פני 7 ארגזים גדולים.

כ"ח. בנוסף, עברו של המערער נקי כמעט לחלוטין, ולחובתו הרשעה אחת בגין גניבה ברכב משנת 2006 כשנדון למאסר מותנה וקנס.

כ"ט. עוד מציין הסניגור, כי הוגשה לבית משפט קמא אסופה גדולה של פסקי דין במקרים דומים ואף חמורים יותר, כשסכומי המירמה גבוהים יותר, והענישה היתה פחותה מזו שבית משפט קמא הטיל בגזר דינו, וטעה בית משפט קמא כשהתעלם מכך או כשלא נתן לפסיקה זו את המשקל הנכון.

ל"א. בנוסף נטען, שבית משפט קמא לא נתן את המשקל הנכון לנסיבות האישיות של המערער, להודאתו המאד מוקדמת, לחסכון בזמן ובמשאבים, וויתור על העדת מאות מתלוננים ועדים רבים, בנוסף לחרטה הכנה של המערער וסיכויי שיקומו.

ל"ב. לטעמו של המערער החמיר בית משפט קמא יתר על המידה בקביעת המתחמים ובקביעת עונשו של המערער, ולא נתן משקל נכון לעיקרון השיקום של המערער וסיכויי שיקומו. אילו היה ניתן לכך המשקל הראוי ניתן היה לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את העונש לפי שיקולי השיקום.

כמו כן נטען, כי בית משפט קמא לא נתן את המשקל הראוי לעובדה שהמערער היה שכיר בחברה ולא הבעלים שלה, ולטענתו, סכומי המירמה לא הגיעו לכיסו.

כ"ח. בהתייחס לקנס שהוטל על המערער, ונקבע כי יש לשלמו תוך כדי המאסר, טוען המערער כי בכך חרג בית משפט קמא מן המתחם של קנס הולם, לא התחשב במצבו הכלכלי של המערער, ולמעשה גזר עליו בכך עונש נוסף של 10 חודשי מאסר בפועל. ומה גם, שהמערער חוייב בתשלום סכומי פיצוי גבוהים מאד לנפגעי העבירות, ובעטיים לא יוכל המערער לשלם את הקנס, כך שלמעשה עשרת חודשי המאסר תמורת הקנס, מצטברים לעונש.

מכאן עתירתו של הסניגור להקל במרכיב המאסר בפועל, במרכיב הקנס, ובחלופת המאסר הן בכל הנוגע למרכיב הפיצוי למתלוננים והן במועד תשלום הפיצוי למתלוננים.

כ"ט. בישיבת בית המשפט שהתקיימה בפנינו ביום 6.2.14 חזרו בפנינו באי כח הצדדים על תמצית טענותיהם.

ל. לאחר שנתנו דעתנו לעובדות המפורטות בכתב האישום שבהן הודה המערער ולפיהן הורשע, ולאחר שנתנו דעתנו לגזר דינו של בית משפט קמא, ולטיעוניהם של באי כח שני הצדדים, בערעורים שהוגשו ובישיבה שהתקיימה בפנינו, וכן בפסיקה הרלוונטית שכל אחד מן הצדדים הסתמך עליה, מסקנתנו היא שאין הצדקה להתערב בגזר דינו של בית משפט קמא.

ל"א. על חומרת המעשים שבהם הורשע המערער אין צורך להרחיב את הדיבור. המעשים מעוררים סלידה במיוחד נוכח העובדה שקורבנות העבירות של המערער והנאשם הנוסף, הינם בדרך כלל מי שסובלים מקשיים כלכליים ואלה נפלו קורבן, כפי שבצדק טענה ב"כ המדינה, למסכת הכזבים והשקרים שהציג בפניהם המערער.

על כך גם יש להוסיף את העובדה שמדובר בעבירות שבוצעו תוך תכנון והתנהלות שיטתית שנועדה להציג מצג שווא בפני קורבנות תמימים ולהפילם ברשת.

ל"ב. אין ספק שמעשים אלה של המערער והנאשם הנוסף מחייבים תגובה עונשית הולמת מצד בית המשפט. העיקרון שאמור לעמוד בראש וראשונה לנגד עיני בית המשפט, הוא עיקרון ההלימה לפי סעיף 40 ב' של חוק העונשין (תיקון 113):

"העקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו .....".

לצורך קביעת מתחם העונש ההולם יתחשב בית המשפט בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, מידת הפגיעה

בו, ומדיניות הענישה הנהוגה ונסיבות הקשורות בביצוע העבירה (עיינו סעיף 40 ג' (א) של חוק העונשין).

ל"ג. אנו סבורים, כי בית משפט קמא שקל כראוי את מתחם הענישה ההולם בגין האישומים הראשון והשני מחד גיסא (שנתיים עד 5 שנות מאסר בפועל), ובגין האישום השלישי (לפי פקודת מס הכנסה) מאידך גיסא (בין 7 חודשים ועד 24 חודשי מאסר בפועל).

בצד שיקולים אלה ראה בית משפט קמא לנכון להביא בחשבון את הודאתו המיידית של המערער, שתרמה לחסכון משמעותי בזמן שיפוטי ובזמן היקר של קורבנות העבירה, כשמדובר בכתב אישום הכולל 213 עדי תביעה, ובנוסף גם הביא בית משפט קמא בחשבון שעברו של המערער איננו מכביד, וכן את החרטה שהביע.

רשאי היה בית משפט קמא להטיל על המערער עונש מאסר בפועל אשר כדבריו: **"יגלם את העונש הראוי בגין שלושת האישומים יחדיו"**, ואיננו סבורים שנפל בענין זה פגם בהחלטת בית משפט קמא.

ל"ד. באשר לקנס שהטיל בית משפט קמא על המערער: איננו רואים מקום לטרוניה שהביע המערער על כך שעליו לשלם את הקנס בתוך תקופת המאסר. בית משפט קמא כבר התחשב במערער (עיינו סעיף 8 של גזר הדין), שעה שקבע את גובה הקנס הן בעובדה שעל המערער לשאת בעונש מאסר בפועל ארוך, והן בעובדה שעל המערער לשלם פיצוי למתלוננים.

בהתחשב בנסיבות הענין, שיעורו של הקנס נקבע על הצד הנמוך, ואין מקום לטרוניה על כך שעל המערער לשלמו בתוך תקופת המאסר.

ל"ה. כאמור, סבורים אנו שבית משפט קמא הביא בחשבון את השיקולים הרלוונטיים והראויים בבואו לגזור את דינו של המערער, ולא שוכנענו שקיימת הצדקה כלשהי להתערבותה של ערכאת הערעור בגזר הדין.

ל"ו. לענין זה מפנים אנו לדבריו של כב' השופט ס. ג'ובראן בע"פ 6877/09 פלוני נ' מדינת ישראל, בפיסקה 24 (25.6.2012):

"כידוע, הלכה פסוקה היא, כי ערכאת הערעור תתערב בחומרת העונש שהוטל על-ידי הערכאה הדיונית רק במקרים חריגים של סטייה ברורה ממדיניות הענישה הראויה (ראו ע"פ 9097/05 מדינת ישראל נ' ורשילובסקי (לא פורסם, 3.7.2006); ע"פ 1242/97 גרינברג נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 3.2.1998); ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 29.1.2009)). כבר בפתח אקדים ואומר, כי לאחר שעיינתי בטענות המערער, לא מצאתי לקבל טענותיו גם בנוגע לחומרת העונש. מעטים הם המקרים, בהם תבחר ערכאת הערעור להתערב בגזר-הדין שנקבע על-ידי הערכאה הדיונית. רק אם "הערכאה הדיונית נכשלה בטעות או שהעונש שנגזר על-ידיה חורג במידה קיצונית מן העונשים המוטלים, בדרך כלל, בנסיבות דומות" לא יהיה מנוס, אלא לתקן את המעוות (ראו ע"פ 1242/97 גרינברג ואח' נ' מדינת

ישראל (לא פורסם, 3.2.1998); ע"פ 9097/05 מדינת ישראל נ' ורשילובסקי ואח' (לא פורסם, 3.7.2006); ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (לא פורסם, 29.1.2009)).

בענייננו, כאמור כבר לעיל, אין מתקיימות נסיבות שיש בהן כדי להצדיק את התערבות ערכאת הערעור, בגזר דינו של בית משפט קמא.

ל"ז. התוצאה מכל האמור לעיל היא שאנו דוחים הן את ערעורה של המדינה והן את ערעורו של המערער.

ניתן היום, ד' אדר ב' תשע"ד, 6 במרץ 2014, בנוכחות הצדדים.

ב. בר זיו, שופט

י. גריל, שופט

ש. ברלינר, שופט

ס. נשיא,

אב"ד